

Mottagare

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Uppföljning av den internationella strategin

Förslag till beslut

- Hälsa- och sjukvårdsnämnden godkänner rapporten och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

I samband med verksamhetsberättelsen ska samtliga förvaltningar redovisa aktiviteter utifrån Region Gotlands internationella strategi.

Under år 2023 har hälsa- och sjukvårdsförvaltningen inte deltagit i något nytt EU-finansierat projekt eller annat internationellt projekt. Under året har heller ingen deltagit i internationella konferenser och inga internationella besök där förvaltningen har varit värd har förekommit.

Via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ges möjligheten att följa pressmeddelanden och publikationer då SKR bevakar och ger stöd i EU och internationella frågor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-01-18

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen**Uppföljning av den internationella strategin - RSF****Ärendebeskrivning**

Uppföljning av den internationella strategin ska göras årligen i verksamheternas verksamhetsberättelser. Regionstyrelseförvaltningens uppföljning framgår i det följande:

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Vid ingång av 2023 fanns följande pågående projekt

- Region Gotland och Berislav Municipality, med finansiering från ICLD, är pausat till följd av kriget
- Region Gotland och Kibaha District, med finansiering från ICLD, har återupptagits efter en pandemipaus.
- Energiomställning för gotländska företag (europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF), REACT, energirådgivning och nätverk för gotländska företag, avslutades hösten 2023
- ReDriv (ERUF), REACT, scenarioverktyg för förnybara tank- och laddstationer, avslutade hösten 2023.

Vad avser de ICLD-finansierade projekten, så har samarbetet med Gammalsvenskby fokuserat på att bistå de frivilligkrafter på Gotland som stödjer de kvarvarande byborna. En tidsbegränsad deltidstjänst har haft finansiering från Region Gotland under 2023 med placering på den regionala utvecklingsavdelningen, för att samordna arbetet med hjälpsändningar och kontakter med lokala krafter på plats i Gammalsvenskby. Vad avser samarbetet med Kibaha, så kommer två ICLD-finansierade projekt att avslutas under 2024. Det finns beslut om ett nytt projektsamarbete kring våld i nära relationer för perioden 2024-2027. Projektet leds av UAF.

Under 2023 påbörjades följande projekt

- RURACTIVE - Empowering rural communities to act for change (Horisont Europa). Projektet syftar till att lyfta fram, ta tillvara på och vidareutveckla idéer och befintlig kunskap kring smarta lösningar ur olika perspektiv (tex digitala, tekniska, finansiella) för att möjliggöra energieffektivisering och en hållbar omställning i Gotlands socknar. Partner på Gotland är Energicentrum Gotland
- Öppna data SMÖ - med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Ökad flexibilitet för små och medelstora företag genom nya tariffmodeller (Europeiska regionala utvecklingsfonden). Projektet syftar till att skapa mer flexibilitet i elnätet för att på så sätt öka utnyttjandegrad av det befintliga elnätet.

- Gotland Forward en kompetensarena för alla - med finansiering från den Europeiska socialfonden (ESF)
- Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden. Projektet genomförs av OECD i samarbete med Europeiska kommissionens generaldirektorat för strukturreformstöd (GD REFORM) och finansieras av EU:s tekniska stödinstrument (TSI) 2022. Projektet syftar till att belysa kvaliteten i flernivåsamverkan och ö-regioners ekonomiska resiliens för Grekland, Kroatien och Sverige. I Sverige deltar Gotland och Öckerö kommun.

Förvaltningen är även genom Gotland Energicentrum referensgruppsdeltagare i följande projekt: GOT HEAT (IVL), Projekt vätgasfärja (UUCG), Smart el för alla (KTH, UUCG), Mineralindustrin ställer om till koldioxidneutralitet (IVL), GOT BIO (IVL).

Regionstyrelseförvaltningen informerar om och vägleder andra förvaltningar och regionala aktörer på Gotland att ta del av utlysningar från den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), den europeiska socialfonden (ESF) och från Interreg Central Baltic. Arbetet omfattar olika roller, såsom information om utlysningar, kunskapskapsförmedling kring projektutveckling, stöd i samverkan och vägledning, medfinansiering. Under 2023 har arbetet fokuserat på informationsinsatser i samband med utlysningar och genomförande av utbildning i att söka EU-medel hos gotländska aktörer. Förvaltningen har fördjupat samarbetet med de tre regionerna som ingår i samma programområde som Gotlands län gör i ERUF och ESF: Kalmar, Kronoberg och Jönköping. Samarbetet har fördjupats dels kring mobilisering av aktörer, dels kring smart specialisering.

Bevakningen av EU-finansiering och samarbeten har skett genom att delta i informationsmöten som arrangerats av nätverksorganisationer som Region Gotland är medlem i, av EU-kommissionen, av förvaltande myndigheter i Sverige, och av Sveriges kommuner och regioner

Övrigt internationellt arbete

Internationella besök och utbyten

Den 9-11 oktober besökte representanter från regionstyrelsen och regionala utvecklingsavdelningen Stockholmsregionens Europakontor, EU-kommissionen och EU-parlamentet och andra ö-regioners representationer i Bryssel. Besöket medförde tillfällen att förmedla aktuella EU-frågor av vikt för Region Gotland och att diskutera arbetssätt som driver på utvecklingen av både Sveriges och EU:s politik för öar.

Under hösten har Region Gotland deltagit i OECD:s policy dialogue on islands' economies.

Regionala utvecklingsavdelningen besökte i maj 2023 tillsammans med förtroendevalda och ordförande i Slite i Tübingen med närliggande städer i sydvästra Tyskland för att studera byggemaskiner. Leader Gute finansierade resan och förberedelserna i form av en serie med utbildningsdagar och seminarier på Gotland som Coompanion tillhandahöll.

Gotland Energicentrum (GEC) bedriver dialog med andra öar och har internationella utbyten. GEC har under 2023 initierat ett särskilt samarbete med Åland och Bornholm om energiomställning, benämnt The 'Three Islands' Initiative. Därutöver för GEC dialog med Nordic Energy Research (Nordiska Ministerrådet) som driver nätverket "Net Zero Islands Network" och tillsammans med Node Gotland (SPG) en dialog med Clean Energy for EU Islands CE4EU).

Den regionala utvecklingsavdelningen har deltagit i EU-kommissionens samråd för ”Färdplan för omställning till ett mer resiliert, hållbart och digitaliserat jordbruks- och livsmedelssystem” (Transition pathway for a more resilient, sustainable and digital agri-food ecosystem), och därtill deltagit i en serie om 3 efterföljande workshop som EU-kommissionen arrangerat på teman teknik, investeringar och finansiering, och affärsmodeller.

Under 2023 har regionala utvecklingsavdelningen deltagit i JIPEers – Strategies for enhancing multi-level governance peer learning kring Fonden för en rättvis omställning (FRO). Även samarbetet med Tillväxtverket inför utlysningar inom FRO och i förberedelserna av kommunikation kring projektresultat har löpt på under 2023. Region Gotland har påbörjat ett samarbete med Västerbotten och Norrbotten (som är de två andra länen i Sverige som omfattas av FRO) kring erfarenheter.

Värdskap för konferenser, seminarier, möten eller evenemang med internationella deltagare

Region Gotland var värd för Östersjönätverkets arbetsmötes avslutande konferens under det svenska ordförandeskapet för EU:s strategi för Östersjöregionen i Visby den 4-6 juni 2023. Värdskapet var ett samarbete med Statsrådsberedningen, Svenska Institutet och Föreningen Norden. Vid mötet deltog EU-minister Jessica Roswall, regionfullmäktiges ordförande Inger Harlevi, regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin, därtill tematiska samordnare för strategin och EU-kommissionen och uppemot 70 representanter från länder runt Östersjön. Resultatet av värdskapet bidrog till att Gotland 2024 blir värd för det årliga forumet för Östersjöstrategin, EUSBSR. Annual Forum.

Under det svenska EU-ordförandeskapet var Region Gotland, genom regionfullmäktiges ordförande Inger Harlevi, värd för budgetattachéernas möte på Gotland den 3-5 maj 2022. Förvaltningen ombesörjde planering och genomförande i samarbete med Finansdepartementet. Värdskapet var ett tillfälle för Gotland att berätta om betydelsen av EU-finansiering för att utveckla det gotländska samhället och om Gotlands långvariga samarbete med Gammalsvenskby i Ukraina.

Förvaltningen har bistått förtroendevalda i samband med representation, däribland vid Lettlands ambassadörs besök på Gotland i oktober.

Regionstyrelseförvaltningen hade den 19 april ett ERASMUS-besök av en grupp bestående av lokala förtroendevalda, tjänstepersoner och representanter för den civila sektorn på Korsika. Fokus var social hållbarhet och avfallshantering.

Internationell marknadsföring, deltagande i internationella mässor

Regionstyrelseförvaltningen har under 2023 fortsatt att stärka arbetet med internationell marknadsföring via pressbearbetning i samarbete med Visit Sweden. Bland annat genomförde Visit Sweden ett gruppbesök i september 2023 på Gotland med journalister från ledande tidningar i Tyskland och Storbritannien, däribland Frankfurter Allgemeine Zeitung. Exempel på övriga pressaktiviteter 2023 är ett besök från United Airlines in-flight magasin Hemispheres och BBC – Top Gear, här lyckades avdelningen väva in Gotland Horizon, Biogas och elflyg i innehållet.

Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta internationella genomslag har nått närmare 300 miljoner människor via medier som BBC, The Guardian och Forbes. Via Visit Swedens nyhetsbrev och utspel har kampanjen spridits via ambassader i flera länder, däribland Australien och USA. Även OECD och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har uppmärksammat konceptet via policypublikation respektive Green Spider-nätverket och workshop om EU-gemensamma klimatinitiativ. Via sociala medier har konceptet nått spridning inte minst genom den amerikanska skådespelerskan Shailene Woodley på Youtube. Under 2023 förärades

Gotlands fulaste gräsmatta hela tre utmärkelser: 100 wattaren, Silverägg, och Clio Awards Bronze.

Förvaltningen har marknadsfört Gotland på ITB-mässan i Berlin, vilken är Europas största besöksnäringssmessa. Gotland.com attraherar allt fler besökare. Trafiken på sajten har ökat med 18 procent under 2023.

Deltagande i aktiviteter som arrangeras av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i

Under 2023 har regionstyrelsen och den regionala utvecklingsavdelningen deltagit i 14 dokumenterade internationella nätverksmöten i något av de prioriterade internationella nätverken enligt Region Gotlands internationella strategi 2021-2027 eller vid möten som av de senare genomförts i samverkan med EU-institutionerna, samt av Stockholmsregionens Europaförening, SKR.

En delegation bestående av regionråd och tjänstepersoner från regionstyrelseförvaltningen deltog vid Hansedagen i Toruń, Polen, den 20-23 juni 2023. Den 5-8 juni 2025 kommer Region Gotland vara värd för Hansedagen i Visby. Projektledaren presenterade status med förberedelser dels vid Hansedagen i Toruń, Polen, den 20-23 juni 2023, dels vid Hansans Höstkommission i Gdansk den 24-25 november 2023. Vid höstkommissionen 2024, som äger rum i Visby, förväntas praktiska frågor, program och koncept vara klart att visa upp för Höstkommissionen.

Region Gotlands interna internationella nätverk – med en kontaktperson per förvaltning – har haft 4 dokumenterade möten under 2023. Regionala utvecklingsavdelningen sammankallar det interna internationella nätverket.

Enhetschef för social hållbarhet inom regionstyrelseförvaltningen sitter som regional representant i styrelsen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD). Styrelsearbetet förbereds tillsammans med internationell strateg och berörd ledamot i det regionala utvecklingsutskottet (REGU).

Upphandlingsstödsenheten inom regionstyrelseförvaltningen bidrar för Region Gotlands räkning till den nationella samordningen för Hållbar upphandling. Den nationella samordningen har i uppdrag att genomföra uppföljningar av leverantörer och leverantörskedjor som förekommer utanför Sveriges gränser. Under 2023 genomfördes ett antal uppföljningar inom samarbetet. Region Gotland stod som beställare för två kontosrevisioner med utgångspunkt i hållbara leveranskedjor, samtliga hos leverantörer med fabriker i ett flertal länder med risker kopplat till sociala, etiska och miljömässiga perspektiv.

Film på Gotland deltog under året i ett internationellt hållbarhetsnätverk av norra Europas filmkommissionärer som träffas en till två gånger om året.

Övrigt som regionstyrelseförvaltningen kan lyfta fram under 2023

Avdelningen för regional utveckling genomförde den 13 november 2023 en EU-utbildning för förtroendevalda, regionledning, förvaltningarnas kontaktpersoner i det interna internationella nätverket och strateger på avdelningen för regional utveckling.

Europadagen den 9 maj deltog förvaltningen i ett arrangemang av LEADER Gute om EU-projekt och EU-finansiering. Målgruppen var gotländska utvecklingsaktörer.

Region Gotland genomför årligen i september ett utbyte av konstnärsstipendier med Tyskland i det stora landskapet LWL, Landschaftsverband Westfalen Lippe. Kulturutbytet har pågått på olika platser i LWL sedan 1975. Under 2023 års internationella-Konstnärsutbyte med LWL-Tyskland utsågs den gotländska

konstnären Siri Iversen-Ejve från Gotland. På motsvarande sätt tog Region Gotland emot Maike Denker från Munster, vars verk också ställdes ut på Gotlands museum.

Region Gotland delar också årligen ut ett stipendium bestående av en månads vistelse på Hôtel Chevillon i Grez-sur-Loing i Frankrike. Stipendiet innebär fri vistelse i en lägenhet om 1 rum och kökvrå med ateljé/arbetsrum under hela månaden september. Region Gotland vill med detta stipendium stödja och stimulera personer verksamma inom kultur- eller forskningsområdet. 2023 års kandidat till stipendiet tilldelades den gotländska fotografen Tommy Söderlund.

Region Gotland delar årligen ut stöd för internationellt utbyte inom fritidsområdet. Dessa medel möjliggör gotländska idrottares deltagande på tävlingen Island Games. I år gick tävlingen av stapeln på ön Guernsey. Företrädare från regionen deltog under veckan för att representera Gotland i olika tillställningar och möten gällande framtida spel på Gotland.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

2023 har i likhet med 2022 präglats av Rysslands invasion av Ukraina. Samtliga internationella nätverk som Region Gotland är medlem i bibehåller besluten om att tillsvidare suspendera ryska medlemmars deltagande och representation. Det sker däremot mycket på EU-nivån som kommer medföra förstärkta möjligheter till lokalt samarbete med Ukraina när kriget är över. Gotlands handlingsberedskap är god för att bygga vidare på samarbetet med Gammalsvenskby bilateralt och inom ramen för gemensamma insatser inom exempelvis UBC-nätverket.

Effekterna av pandemin är däremot borta, vilket möjliggör att fysiskt ses. Det senare är så mycket viktigare som det är en förutsättning för tillit och relationsbygge med befintliga och potentiella samarbetspartners. En positiv effekt av pandemin är att bruket av digitala möten fortsätter, vilket möjliggör för fler på avdelningen att ta del av de internationella nätverkens aktiviteter.

EU-finansierade projekt är medel för att genomföra den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. De projekt som avdelningen driver stärker även Region Gotlands renommé som en trovärdig och kompetent samarbetspartner i EU. I det senare fallet har avdelningen genom bland annat GEC:s dialoger stärkt sin position inom energiomställningen; Region Gotland får allt fler förfrågningar om att delta i projekt inom energiomställning. The Three Islands' Initiative, som innebär ett åtagande om samarbete med Bornholm och Åland, kan framgent ytterligare underbygga Gotlands position som en strategisk föregångare i Östersjöregionen och förmåga att attrahera mer externfinansiering för investeringar i energiomställningen.

Marknadsvärdet av Gotlands internationella synlighet stärks genom avdelningens arbete med internationella pressbesök. För måluppfyllelsen ger avdelningen prioritet åt utpekade utländska marknader i enlighet med besöksnäringstrategin, där innehållet i pressbesöken även omfattar mat- och livsmedel och omställning och därtill en ambition med ett hela Gotland perspektiv. Kampanjen Gotlands fulaste gräsmatta har till en liten budgetkostnad övertäffat all annan spridning mot en internationell publik av varumärket Gotland som någonsin gjorts i marknadsföringssammanhang. Kampanjen har adderat mervärden till Gotlands varumärke och positionerat Gotland som en hållbar plats att bo, verka och besöka.

Internationella utbyten genom OECD, EU och medlemskapen i de internationella nätverken stärker avdelningens kunskaper, omvärldsbevakning och konkurrenskraft om extern finansiering från EU:s sektorsprogram och nationella utlysningar. Utbytena ger tillgång till kvalificerad analys, påverkansmöjligheter inom EU,

omvärldsbevakning som utgår från Gotlands intressen, information om utlysningar, erfarenheter från andra öar och kustregioner, ökad medvetenhet om goda internationella exempel kring de styrkeområden vi arbetar med, såsom kulturarv, hållbar samhällsplanering, hållbar besöksnäring och mat- och livsmedel, energiomställning. Det är även ett sätt att ta del av aktuella och relevanta forskningsrön. Därutöver bidrar det till att vidareutveckla avdelningens arbete med smart specialisering och strategiska handlingsplaner för våra regionala styrkeområden. Sammantaget stärker det avdelningens möjligheter att bistå gotländska utvecklingsaktörers ambitioner avseende samverkan och finansiering.

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Josefine Jessen
Tf bitr förvaltningschef

Underlag:

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppgiftslämnare: Lena Larsen

Telefonnr: 0498269318

Mailadress: lena.larsen@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

I följande aktiviteter och engagemang inom ramen för Region Gotlands internationella nätverk har Samhällsbyggnadsförvaltningen åtaganden varit:

Organizations for World Heritage Cities (OWHC), Brygge, Belgien.

Inom ramen för Organizations for World Heritage Cities (OWHC) har samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med regionstyrelseförvaltningen deltagit i:

- Regional OWHC konferens om hållbar stadsutveckling och klimatförändringar i Brygge i Belgien i oktober 2022. Vi deltog i två arbetsgrupper med fokus på att återbruka kulturmiljöer som behöver ändra användning och ha ett socialt fokus. Brygge är en intressant stad att besöka och jämföra med, då det finns många religiösa miljöer så som exempelvis kloster. Meit Fohlin regionstyrelsens ordförande, Roland Engkvist EU-samordnare deltog och Louise Hoffman Borgö världsarvssamordnare ifrån samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Digitala workshops i nätverksgrupper inom satsningen Quebec Road Map som var ett resultat ur kongressen 2022 Även dessa grupper har fokus på hållbar stadsutveckling i olika aspekter t.ex. att öka grönytor och permanentboende i historiska stadskärnor.

Nordic World Heritage Foundation, Island

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med Länsstyrelsen i Gotlands län deltagit i den nordiska konferensen för världsarv i Norden. Konferensen hölls i världsarvet Vatnajökull på Island. Temat var hållbar turismförvaltning genom lokalt engagemang och fokuserade mycket på Agenda 2030 mål 8. Världsarvssamordnaren höll ett föredrag under konferensen och berättade om vårt projekt "Resan mot hållbar Hansestad". Sedan fick alla världsarv själva prova på att arbeta med uppföljningsverktyget VMAST i workshopform.

Samhällsbyggnadsförvaltningen representerades av Andreas Unger, ordförande i miljö- och byggnadsnämndens ordförande samt i världsarvsrådet, Louise Hoffman Borgö, världsarvssamordnare. Även Kristin Löfstrand ifrån Länsstyrelsen på Gotland deltog.

Unesco Chair "Culture tourism development", Paris.

Världsarvssamordnaren blev inbjuden att delta som talare på det 14:e Unescoprofessurseminariet den 17/12 på Unesco i Paris. Seminariet handlade på följande två punkter:

- 1) Hur kan strategisk besökshantering bidra till skyddet av världsarven?
- 2) Hur kan strategisk besökshantering bidra till att stärka samhällets resiliens?

Anledningen till inbjudan var att berätta om arbete med platsutveckling genom besökshantering som påbörjats i Hansestaden Visby under 2022-2023.

Union of the Baltic Cities (UBC) Planning & Sustainable Cities Commission meeting 12-15 sep 2023 i Åbo Finland

UBC är ett nätverk av städer och kommuner i Östersjöregionen, där Visby är en av de ca 70 medlemsstäderna vilka är fördelade mellan 9 länder. Nätverket grundades 1991 och är ett av Region Gotlands prioriterad internationella nätverk och 2023 deltog Frida Brunner och Jessica Svännel från samhällsbyggnadsförvaltningen på Region Gotland. Nätverket arbetar inom åtta tematiska "Commissions" där Visby är en del av Planning Commission. Sedan ett antal år är även Gotland representerade i styrelsen för Planning Commission, där Frida Brunner under konferensen blev omvald för två år till vice ordförande i Planning Commission.

Varje år håller UBC Planning Commission en tre dagars konferens för bland annat samhällsplanerare och arkitekter i olika städer. I år bjöd Åbo stad in medlemmar från UBC Planning Commission att tillsammans med UBC Sustainable Cities ta sig an temat "Revitalizing urban space connected to the Sea".

Åbo eller Turku på finska är Finlands äldsta stad och var länge även del av Sverige. Åbo grundades längs med ån Aura för snart 800 år sedan. 2029 planerar de ett stort 800 års jubileum.

1827 totalförstördes nästan hela den gamla staden av en stor brand, varför stora delar av staden kan tyckas ung i våra ögon.

Åbo har idag ca 200 000 invånare och fram till 2050 beräknas de öka till 250 000. De har även en vision om att det ska bli koldioxidneutrala till år 2029 lagom till deras 800 års jubileum, och deras klimatplan är ett grundläggande styrdokument för hela stadsutvecklingen.

Uppgiften var att ta sig an fem olika områden med olika skala och inriktningar. Jessica Svännel och Frida Brunner arbetade i varsin grupp med område två vilket är ett 190 ha havsnära stort industri/hamn-område nära stadens centrum mellan Pansiontie och Pohjoissalmi. Uppdraget var att forma ett nytt maritima distrikt för bostäder, arbete och rekreation och tillskapa en attraktiv offentlig havsnära miljö för Åbos invånare. Nästa års konferens kommer att hållas i Gdansk i Polen.

EU-kommissionens utbildningsprogram

Medarbetare från enheten livsmedel och alkoholtillstånd deltog i en utbildning inom ramen för BTSF (Better Training for Safer Food). BTSF är EU-kommissionens utbildningsprogram för myndigheternas kontrollpersonal inom livsmedelskedjan. BTSF har kurser inom livsmedels- och foderlagstiftning, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Kursen genomfördes i Lissabon under slutet av december 2023. Kunskapsspridning sker inom samhällsbyggnadsförvaltningen under 2024.

Underlag:

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Uppgiftslämnare: Lena Larsen

Telefonnr: 0498269318

Mailadress: lena.larsen@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

I följande aktiviteter och engagemang inom ramen för Region Gotlands internationella nätverk har räddningstjänsten haft åtaganden enligt nedan:

Brandbil till Ukraina

Med anledning av kriget som pågår i Ukraina har Region Gotland skänkt en av räddningstjänstens äldre stegbilar. Den ukrainska räddningstjänsten har under lång tid stått inför en mycket kraftig belastning.

Fordonet som skickades iväg har en 30 meter hög stege som används vid livräddning, släckning och andra arbeten på hög höjd. Den ingick i reserven från 2011 fram till och med 2022 och därefter tagits ur drift. Bilen var i behov av reparation och Lars-Göran Uddholm, räddningschef ställde frågan till MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) om den kunde vara av intresse för Ukraina. MSB bekostade reparationen av bilen och därefter skänktes den till Ukraina.

– Det är utmärkt att ett räddningsfordon som tjänat sitt syfte väl för gotlänningarna nu i stället kan göra nytta i Ukraina. Det är ett sätt för oss att konkret bidra till den ukrainska befolkningen i deras utsatta och pressade vardag, säger Meit Fohlin (S), regionstyrelsens ordförande

Ansökan till ett EU-projekt

Räddningstjänsten ingår i ett konsortium som leds från ett universitet i Aten. Deltagare i konsortiet är organisationer och universitet från Grekland, Sverige, Belgien, Italien, Frankrike, Turkiet och Slovakien. Räddningstjänsten är med som slutanvändare i ansökan för ett EU-projekt kallat ObSERVER*. Projektet syftar till att tillhandahålla avancerad teknik och innovativa lösningar för att stödja räddningspersonal samtidigt som deras säkerhet garanteras. Genom att delta får räddningstjänsten del av utveckling och möjlighet till internationellt utbyte

med kollegor. Budgeten för ansökan är 3,5 miljoner euro för projektiden (3 år) varav Gotlands del 122 000 euro för att täcka arbetstid, resor och utrustning.

*OBSERVER: Advanced technOlogies, Operational Innovations and Geospatial Intelligence to Combat Disaster Risks and Coordinate Response by SERVing the first responders at the last kilomEtre

Chile och Brandstation Gotland

Brandstation Sverige som ligger i huvudstaden Santiago de Chile, Huechuraba-Conchali, har sedan flera år haft ett utbyte med Räddningstjänsten Gotland, där vi har stöttat med utbildning och utrustning. En av de brandbilar som skickades över 2012 är fortfarande i trafik. Samarbetet inleddes tillsammans med dåvarande ambassadör Eva Zetterberg som är bosatt på Gotland.

Under tiden samarbetet pågått har ytterligare en brandstation tillkommit vilken kallas Brandstation Gotland. Bakgrunden till det var att Räddningstjänsten Gotland i samband med de svåra skogsbränderna 2017 skickade erfarna medarbetare som rådgivare till Chile. Detta besök bidrog till att en ny brandstation startades i Biobío-regionen, Florida ca 50 mil från huvudstaden Santiago. Via en tidigare medarbetare från Södertörns brandförsvarsförbund som idag halvårsvis bor i Chile bibehålls en god kontakt och därigenom fortsätter samarbetet att stärkas.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

Utifrån de redovisade projekt och aktiviteter i den här uppföljningen, beskriv på vilket sätt de har påverkat förvaltningens/nämndens möjlighet att genomföra sitt uppdrag mot sin målgrupp.

Svar upp till 250 ord.

Underlag:

Förvaltning: Socialförvaltningen Region Gotland

Uppgiftslämnare: Anna-Lena Gutedal, ekonomichef; Anna Sofia Hakeberg, kommunikatör och socialförvaltningens representant i internationella nätverket

Mailadress: anna-lena.gutedal@gotland.se; annsofia.hakeberg@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året, övrigt internationellt arbete och resultat av det internationella arbetet. Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla könsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Socialförvaltningen hade under 2023 inga pågående EU-projekt eller andra internationella projekt.

Underlag:

Förvaltning: Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Uppgiftslämnare: Ursula Lindehejd

Telefonnr: 26 34 06

Mailadress: ursula.lindehejd@gotland.se

Bakgrund

Den 21 juni 2021 antog Regionfullmäktige en reviderad version av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024. Enligt strategin ska det internationella arbetet årligen redovisas till Regionfullmäktige. Uppföljningen syftar till att synliggöra det samlade internationella arbetet som respektive förvaltning genomfört under året.

Uppföljningen till Regionfullmäktige omfattar en beskrivning per förvaltning/nämnd av:

- EU-finansierade och andra internationella projekt som har bedrivits under året,
- övrigt internationellt arbete, och
- resultat av det internationella arbetet.

Där det är möjligt ska rapporteringen innehålla könsuppdelad statistik.

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

Namnge vilka projekt förvaltningen är delaktig i som helt eller delvis är finansierade av externa finansörer, se exempel på externa finansörer nedan. Ange projektnamn, en mening som beskriver syftet med projektet, belopp extern finansiering, namn på extern finansör, projektperiod (datum projektstart-slut). Svar upp till 500 ord.

Avser projektverksamhet som finansieras helt eller delvis av externa finansörer.

Exempel på externa finansörer

- *EU:s fonder och program, såsom den Europeiska regionala utvecklingsfonden, den Europeiska socialfonden, Interreg Central Baltic, ERASMUS, Horisont Europa (se <https://gotland.se/enprogram>)*
- *Nationella myndigheter*
- *ICLD – Internationellt Centrum för Lokal Demokrati*
- *Svenska institutet.*

Inom Grundskolan har det pågått planering inför elevutbyten som man hoppas ska äga rum under 2024. Våren 2023 samarbetade modersmåls lärare i arabiska med modersmåls lärare i spanska i ett gemensamt tema. Syftet med arbetet är att visa eleverna spår av den arabiska kulturen i den spanska. Man ansökte och beviljades Erasmusmedel för förberedande besök till Sevilla, Spanien för att utveckla arbetet. Ansökan beviljades. I oktober var två lärare i Sevilla för att knyta kontakter och planera ett gemensamt arbete med skolan IES los Álamos. Nu planeras en elevresa i juni 2024, finansiering kommer att sökas från Erasmus.

Svenska kommittén mot antisemitism, SKMA, finansierade med skolorna en Hågkomstresa till Polen i november för åk. 9. 29 elever från högstadier reste tillsammans med lärare från sin hemskola. Inför resan deltog de i två seminariedagar för att förbereda sig och lära känna varandra. De reste till Krakow under en vecka för att resa i judarnas historia under andra världskriget. Guidade turer och utbildning genomfördes på välkända platser men eleverna fick även höra berättelser där händelser utspelats som inte är så välkända. De besökte judiska gravplatser, bostadsområden samt platser av betydelse under andra världskriget. På kvällarna hade eleverna tid för samtal och reflektion. SKMA ska även bekosta ett avslutande seminarium.

På *Wisbygymnasiet* finansieras följande projekt av externa medel.

Hållbar hälsa, ett hälso- och värdegrundsprojekt som syftar till att främja elevernas fysiska och psykiska mående och vilar på begreppet rörelserikedom, som ur ett helhetsperspektiv beskriver grundpelarna för ett aktivt liv: rörelseförmåga, självförtroende och motivation. Projektet pågår under perioden 2023-2026, finansieras av ESF (4,6 mkr).

Under 2023 har elevutbyte med partners i Estland ägt rum för att främja elevernas kunskap om kulturer, historia och traditioner samt tillståndet i Östersjön och vårt gemensamma vatten. Finansieras av Nordplus, Nordiska ministerrådet (203 tkr).

Elever på idrottsgymnasiet ges möjlighet att ta del av tränings- och tävlingsverksamhet ur ett internationellt perspektiv då man besöker elitverksamhet som Milans ungdomsakademi och San Siro. Utbytet finansieras av idrottsgymnasiet och RK/SISU Gotland.

Wisbygymnasiet erbjuder möjligheter för internationell APL (arbetsplatsförlagt lärande) för yrkesprogrammets elever där Gotland Grönt Centrum finansierar resan till en hästgård i Italien.

Wisbygymnasiet, en av Europaparlamentets ambassadörsskolor arbetar för att stärka kunskapen om europeisk parlamentarisk demokrati, Europaparlamentet och EU samt kunskap om vad det innebär att vara medlem i en stor lagstyrd gemenskap. Europaparlamentets kontor i Stockholm delar ut vinstpengar i samband med tävlingar, som används för elevresor till Bryssel och Strasbourg. I övrigt finansieras arbetet med egna medel.

Avdelningen *arbetsliv och etablering* och etablering ansökte om ESF-medel och beviljades två delprojekt i *Gotland Forward*, en kompetensarena som syftar till att skapa en meningsfull sysselsättning för individer som står långt ifrån arbetsmarknaden i behov av riktade insatser för att komma i arbete. Matchar unga och unga vuxna 16-35 år som är i, eller riskerar att hamna i utanförskap, långvarig arbetslöshet och annan problematik, mot arbete. Även *Wisbygymnasiet* är delaktiga i projektet som pågår 2023-2026 och är ett samverkansprojekt mellan Region Gotland, Arbetsförmedlingen och Tillväxt Gotland.

Avdelningen har även beviljats medel från ICLD för fortsatt projekt kring våld i nära relationer.

Arbetsliv och etablering driver det kommunala partnerskapet med Kibaha i Tanzania som finansieras av ICLD. I partnerskapet pågår två projekt:

- *Gender Matters* som handlar om att öka den kvinnliga representationen i beslutande organ i Kibaha. På Gotland arbetar projektet för att öka jämställdheten bland nyanlända. Projekttiden är 2019–2024.
- Det andra projektet genomförs på *Wisbygymnasiet* men hålls samman på *Arbetsliv och etablering*. Det heter *Together toward sustainable development goals*. Projektet syftar till att skapa medvetenhet och engagemang kring kopplingen mellan det lokala och globala utifrån Agenda 2030 bland studenter och intressenter på skolor i Kibaha och *Wisbygymnasiet*. Projektet pågår under perioden 2021-2024 (2,5 Mkr).

Övrigt internationellt arbete

Beskriv aktiviteter inom ramen för de av Region Gotland prioriterade internationella nätverken, samt andra aktiviteter som skett med organisationer med säten i länder utanför Sverige där aktiviteterna har en påverkan på förvaltningens/nämndens verksamhet. Svar upp till 500 ord.

Exempel på sådana aktiviteter kan vara:

- internationella besök och utbyten
- värdskap för konferenser, seminarier, möten eller evenemang med internationella deltagare
- deltagande i aktiviteter som arrangeras av något av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i
- internationell marknadsföring, deltagande i internationella mässor.

Representant för UAF har under året varit aktiv i det regionala nätverk som Universitets- och högskolerådet, UHR, satt samman för kunskapsöverföring samt utbyte av erfarenheter mellan regioner. Kontakterna mynnade ut i att UAF under hösten 2023 ansökte om två Erasmusackrediteringar, skola och yrkesutbildning, för programperioden 2021-2027 för en långsiktigt, strategisk plan för internationella utbyten. Ackrediteringen för yrkesutbildning beviljades i januari 2024 vilket innefattar yrkesutbildning inom gymnasiet, vuxenutbildning och folkhögskola.

Även Högbyskolan har under 2023 planerat besök av elever från Spanien i april 2024. Besöket från Spanien finansieras privat av vårdnadshavare till de spanska eleverna. Högbyskolan hoppas kunna söka Erasmusfinansiering för utbyte för de gotländska eleverna att besöka Spanien längre fram.

Deltagande av förskolans förstelärare vid Nordplus kontaktseminarium 2022 mynnade ut i ett förberedande besök tillsammans med projektpartners från Estland och Norge 2023 samt en ansökan om ett tvåårigt projekt med besök i alla tre länder. Ansökan beviljades dock inte.

En viktig målsättning på *Wisbygymnasiet* är att alla elever ska involveras i minst ett internationellt projekt eller utbyte under sin gymnasietid. Utbyten sker i huvudsak inom Europa. Internationella utbyten på *Wisbygymnasiet* finansieras i huvudsak med egna medel. Bland annat ett via ett kultursamarbete mellan Conrad-von-Soestgymnasium i Soest, Tyskland och *Wisbygymnasiet* har legat vilande sedan pandemin. Företrädare från respektive skola har vid ett flertal tillfällen under årets träffats, fysiskt såväl som digitalt, för att planera en nystart. Samarbetet med elevutbyten mellan skolorna har en drygt 50-årig historia och utgör ett av de äldsta i Sverige. Utbytet har hittills bekostats av egna medel men eventuellt ansöker man om finansiering via Erasmus+ framöver. Skolan finansierar tillsammans med insamlade medel även studieresor för elever från flera årskurser på det humanistiska programmet till Grekland och Italien med fokus på hur språk och kultur samspelar med varandra. Under resan besöker eleverna amfiteatrar, museum, kulturliv och gör även egna fördjupade kulturstudier.

Folkhögskolan Gotland har flera internationella samarbetspartners. Filmutbildningen samarbetar med Whistling Woods International film school i Mumbai, Indien, där ett utbyte för lärare och studerande planeras under 2024. Storyutbildningen samarbetar med fler stora internationella partners inom manusskrivande. Utbildningen har också en distanskurs som är på engelska och har deltagare från olika delar av världen. Under 2023

har de varit deltagare från exempelvis Portugal, Nederländerna och Storbritannien. I socialpedagogiska utbildningen ges möjlighet till praktik utomlands.

HR-enheten i förvaltningen har en etablerad kontakt med handläggare inom Eures, European employment services, där man undersöker möjligheter att rekrytera lärare från andra europeiska länder. Detta har mynnat ut i att förvaltningen nu ser över möjlighet att söka finansiering för deltagande i en holländsk rekryteringsmessa 2024 tillsammans med RSF/HR, kompetensförsörjningsstrateg samt eventuellt HSF med syfte att rekrytera lärare och sjukvårdspersonal till Gotland.

Under året har förvaltningen tagit emot besök inom ramen för det ICLD-finansierade projektet med Kibaha, Tanzania. Förvaltningen har även deltagit vid besök av en delegation från Korsika inom Erasmus där man utbytte erfarenheter inom utbildningsområdet och arbetsmarknadsinsatser.

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

Utifrån de redovisade projekt och aktiviteter i den här uppföljningen, beskriv på vilket sätt de har påverkat förvaltningens/nämndens möjlighet att genomföra sitt uppdrag mot sin målgrupp.

Svar upp till 250 ord.

För elever som deltar i utbyten innebär de internationella kontakterna möjligheter till nya kunskaper och erfarenheter. Utbyten bygger deras språkkunskaper, ökar förståelsen av omvärlden och vidgar perspektiv vilket bidrar till värdegrundsarbetet. Utöver kan lärare även se att elevers sociala kompetens förbättras och att föreställningar utmanas under trygga former när man deltar i utbyten med elever från andra länder. Lärare ser även att elever får fördjupade ämneskunskaper vilket leder till bättre resultat.

De effekter vi kan se hos medarbetare handlar om en ökad kulturkunskap samt ökat samarbete över gränserna vilket även inneburit ny kunskap. Medarbetare har fått vara i den miljö som elever och deltagare kommer från vilket lett till ökad förståelse för olikheter. Det har dessutom öppnat upp för diskussioner kring jämställdhetsarbetet i våra insatser. Utbyten bidrar till inhämtning av nya pedagogiska idéer vilket märks i klassrummet.

Sammantaget leder utbyten med skolor och verksamheter i andra länder till en högre kvalitet och måluppfyllelse för förvaltningens målgrupper både på kort och lång sikt. I ett kortare perspektiv kan man se effekter som ökad kulturell förståelse och språkkunskap både hos elever och medarbetare. I ett längre perspektiv kan erfarenheterna bland annat bidra till elevers anställningsbarhet och lärares möjlighet att inhämta kunskap utifrån för att utveckla metoder som höjer kvaliteten i utbildningen.

Uppföljning av den internationella strategin

Digital Dialog

Teknikförvaltningen har under 2023 deltagit tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen i projektet Digital Dialog som finansieras med EU-medel via Tillväxtverket och regionala projektmedel. Fokus ligger på att göra det lätt att göra rätt för medborgare i såväl ärendehantering som i medskapande. För att möta behoven från företag, boende och besökare när det gäller samhällsbyggnadsfrågor ska projektet ta fram tjänster och arbetsätt som bidrar till mer transparent och effektiv ärendehantering, tydlig och tillgänglig information och ökad delaktighet i samhällsplaneringen.

CALECHE

Donnerska huset är med i framtidsprojekt om energieffektivisering. Projektet CALECHE (Coherent, Acceptable, Low Emission Cultural Heritage Efficient renovation) är igång och Donnerska huset är med som case. Det EU-finansierade projektet drivs av flera europeiska universitet, hållbarhetsstiftelser och arkitektbyråer för att få fram ny kunskap kring hur vi kan skapa energieffektiva och hållbara kulturbyggnader i Europa. Ett stormöte på Donnerska huset där medarbetare från Region Gotland, akademi, näringsliv och andra intressenter deltog för att diskutera hur vi ska skydda och utveckla kulturarvet in i framtiden. Region Gotland går i bräschen för att våga testa nya lösningar till energieffektivisering och klimatanpassning i våra kulturhistoriska miljöer. Teknikförvaltningens mål i det här projektet är att bevara kulturvärden för framtiden samtidigt som vi anpassar oss till höjda krav på klimatomställning och arbetar för att säkra energiförsörjningen.